

Messier Klub

Név	rajz	leírás	fotó	műszer	Név	rajz	leírás	fotó	műszer
Csillag Attila	6/6			19 T	Kovács Zsolt	4/4			10 L
Ilfj. Erdei József	5/6			10x50 B	Osvald László	3/4			20x60 B
Hevesi Zoltán	5/5			11 T	Soltész Attila	3/4			10 L
Holdinger Emese		2/3		11 L	Szabó Gábor		14/13		11 T
Kárpáti Ádám	1/1			10 T	Szabó Gyula	7/7			20 T, 40 C
Kiss Péter	4/4			11 T					

Az **augusztus-október** során összegyűlt 38 vizuális megfigyelés nagy változatosságot mutat a célobjektumok megválasztásában. Az észlelések 34 különböző objektum között oszlanak meg. Egyedül az M15-ről és az M34-ről érkezett egynél több megfigyelés (6 illetve 3 db).

Szép észleléseket kaptunk *Hevesi Zoltántól* a legdélebbi Messierekről (M7, M69, M70). De az egész anyag igen színvonalas, így az észlelőlistán szereplőket újra felsorolhatnám. *Holdinger Emese* munkáját azonban csak kiemelném, (és ezt nem csak a hölgyek iránti tisztelet mondatja velem) hiszen csillagászati albumba illő felvételt küldött az M42-43-ról. Az Orion-köd finom részletei is látszanak, egyértelműen látható az NGC 1973-5-7 fátyolszerű ködössége, és az NGC 1981 NY számos halványabb tagja is. A felvétel Ráktanyán készült, Kodak Gold 400 filmre, 110/750-es refraktórral.

M15 GH Peg

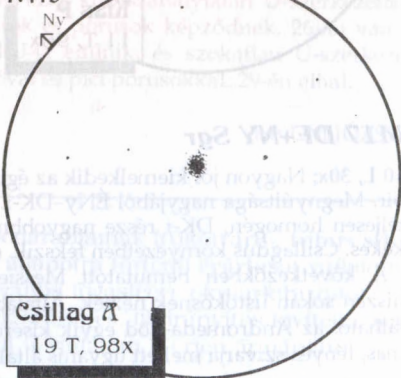
10x50 B: Teljesen csillagszerű. Binoklival nehéz volt megtalálni. Sokáig figyelve EL-sal látszik némi periféria. (Ilfj. Erdei József)

20x60 B: Kicsit párás égen észlelve is jól jön. Fényes mag körül halvány halószerű perem. Kissé grízes a felülete. A peremen nagyon gyenge fény-egyenletlenségek láthatók. (Osvald László)

10 L, 40x: Csillagszerű maggal, és éles kontúrral rendelkező GH. A széle felé fokozatosan halványodik. Fényes objektum, jól bírja a nagyítást. **62x:** A GH közepén EL-sal grízesedés figyelhető meg. A kontúrja már nem olyan éles. (Soltész Attila)

40 C, ?x: Magja 1' körüli, nagyon intenzív. Ez a rész még ködös, a GH ezen kívül bontható. Jól látszanak a kompakt, 3'-es központi sűrűsödésből induló hosszasan futó csillaglángok, melyek a 7'-es LM-t pont kitöltik, talán még túl is nyúlnak rajta. (Szabó Gyula)

M15

M72 GH Aqr

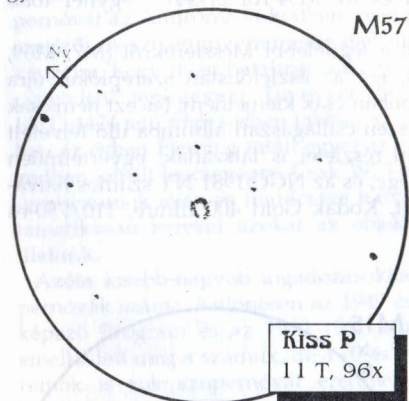
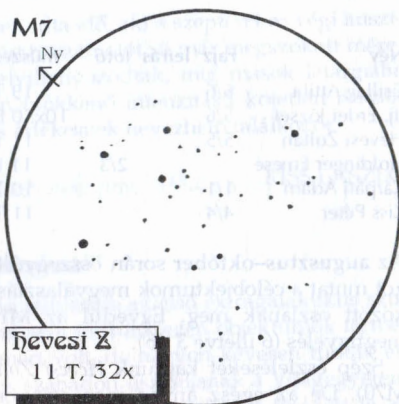
10 T, 37x: EL-sal is csak sejthető objektum. Fokozatosan olvad a háttérbe. (Kárpáti Adám)

Két ívperces átmérője miatt talán nagyobb nagyítás is, de nagyobb átmérő mindenképpen többet mutat ebből a viszonylag laza gömbhalmazból!

M7 NY Sco

Szabad szemmel a horizont felett 1° -kal látható, mérete kb. $\frac{1}{2}^\circ$ -os, halvány folt. 7x50 B: Szépen felbontott, de nem teljesen, a háttér még ködös. 11 T, 32x: Teljesen felbontott, szép, nagy, laza halmaz. A LM-t kitérték a csillagai. Kb. 20 fényesebb, és 25–30 halványabb látható egy nagyjából kör alakú területen. A Ny-i részén több a fényes csillag. (Hevesi Zoltán)

Kiss Péter készített szép észlelést a Lyra-gyűrűsködről:

M57 PL Lyr

11 T, 54x: Már ezzel a nagyítással is határozottan látszik a lyuk. 96x: Nagyon fényes, uralja a látómezőt. A gyűrű fénye egyenletes, DNY-ÉK irányban picit megnyúlt. 169x: Még mindig nagyon fényes, de újabb részleteket nem mutat. (Kiss Péter)

M17 DF+NY Sgr

10 L, 30x: Nagyon jól kiemelkedik az égi háttérből. Fényes, diffúz, nagy kiterjedéssel bír. Megnyúltsága nagyjából ÉNY-DK-i. Hossztengelyének becsült mérete $10'$. Nem teljesen homogén, DK-i része nagyobbak és fényesebbnek tűnik. Színe ezüstösen kekes. Csillagdús környezetben fekszik. (Kovács Zsolt)

A következőkben bemutatott Messier-objektum több észlelőt megtréfált már, hiszen sokan üstökösnek nézték. Általában keveset észlelik, pedig könnyen megtalálható: az Andromeda-köd egyik kísérőjéről, az M110-ről van szó. Az M31 hatalmas, fényes szivarja mellett ugyanis általában megfedkeznek róla.

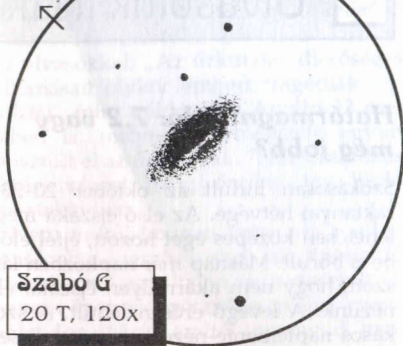
M110 GX And

11 T, 32x: Nagyobb méretű, mint az M32, de halványabb. Elmosódott foltnak látszik, mag nélkül. (Szabó Gábor)

20 T, 120x: A GX 8'x5'-es, elnyúlt foltnak látszik. A halo elég halvány felületi fényessége mellett is szépen követhető. A fényesebb felület kb. 3'x5' nagyságú, PA 160/340 felé elnyúlt ellipszis. Ez a mag felé egyre inkább körszerű felületekben fényesedik. A magtól K-re egy kb. 1,7-es sötét csík (porsáv?) látszik, határozatlan kontúrokkal. A mag környéke bolyhos szerkezetű, átlagosan azonos felületi fényességű rész, amelybe kontrasztosan ágyazódik a nem csillagszerű mag. (Szabó Gyula)

M110

Ny

Szabó G

20 T, 120x

JÓZSA SÁNDOR

Folytatás a 16. oldalról!

Az új ciklus foltjai 25°-os vagy nagyobb szélességen szoktak megjelenni. Kérdés, hogy korrektek-e ezek az adatok. 11–16-a között mutatkozott egy kis B típusú csoport -17°-on, mely 14/15-én ért a CM-re. Erre inkább illene a kérdés: milyen a polaritása?

15–17-én a CM után kb. 10°-kal feltűnt egy B típusú AA, mely annyira közel esett az egyenlítőhöz, hogy nem lehetett megállapítani, pozitív vagy negatív-e a szélessége.

20-án kel egy monopolár, átmérője kb. 40 ezer km, szabálytalan U-szerkezettel, mely több darabból áll. 25-én körülötte foltok és pörusok képződnek. 26-án van a CM-en 8,5-on, C típusú. 27-én a vezető PU-ja eltűnik, és szokatlan U-szerkezet marad vissza. A környék tele van granulációval és pici pörusokkal. 29-én elhal.

ISKUM JÓZSEF

Nagy méretű műszerek alkatrészeinek, fődarabjainak (fűkörtartó, tubus stb.) egyedi alkatrészként vagy készre szerelt állapotra történő gyártását vállalom.

Felső mérethatár 50 cm. Készíték továbbá fogasléces okulárkihuzatot bármilyen méretben. Komplet műszerek óragépes, távirányítós kivitelzését és Dobson-távcsövek faipari munkáit is vállalom. Kérjen árajánlatot!

Kocsk Tamás, 3662 Ózd-Somsály, Vörösmarty u. 7.